

J. Krishnamurti

**Các Bài Giảng Tại Washington D.C.
1985**

Chuyển Ngữ: Nhất Như
2013

MỤC LỤC

Lời Nói Đầu Bởi Mary Zimbalist

- 1. Buổi Nói Chuyện Công Cộng Lần Thứ Nhất - Hiện Trú Là Toàn Diện Thời Gian.**
- 2. Buổi Nói Chuyện Công Cộng Lần Thứ Hai – Sống Với Cái Chết.**

Lời Nói Đầu bởi Mary Zimbalist

Mặc dầu đã có nhiều buổi diễn thuyết công cộng tại Hoa Kỳ, Kristnamurti vẫn chưa nói chuyện lần nào tại Washington, D.C. Khi ông đồng ý có một buổi diễn thuyết công cộng vào tháng tư, năm 1985. Ý thức về nhóm thính giả mới, bài giảng thuyết được cô đọng thành hai buổi mà ông mong được truyền đạt lời dạy của ông càng nhiều càng có thể.

Trong hai ngày đó, cả sảnh đường đông nghẹt với số thính giả đa dạng, nghiêm trang và thích thú. Khi Kristnamurti giảng, hình như có một sự đáp ứng vô hình, phẩm chất của người nghe tham dự vào sự truyền đạt của ông. Kristnamurti cảm nhận được từ trường này và mặc dù có nhiều buổi nói chuyện khác nhau trước cái chết của ông vào mười tháng sau đó. Hai ngày vào tháng Tư, năm 1985, ở tuổi 90, Kristnamurti đã thuyết giảng từ điểm cao tột bậc nhất trong cuộc đời và giáo pháp của ông.

M.Z.

Buổi Diễn thuyết Công Cộng Lần Thứ Nhất
20th Tháng Tư, 1985

Hiện Trú Tức Là Toàn Cõi Thời Gian

Đây không phải là buổi diễn thuyết trên bất cứ đề tài đặc biệt nào dựa trên kỷ luật, khoa học hoặc triết lý. Diễn thuyết có nghĩa là thông tri trên một đề tài nào đó hoặc hướng dẫn, nhưng chúng ta sẽ không làm như vậy. Cho nên, đây không phải là một bài diễn thuyết, hoặc nó là một hình thức tiêu khiển. Đặc biệt, tại quốc gia này, ta đã quá quen thuộc với nhiều trò tiêu khiển, giải trí rồi. Thay vì vậy, những buổi thuyết trình như thế này, trưa nay và sáng ngày mai, chúng ta sẽ cùng nhau trao đổi về toàn bộ sự sống của chúng ta, từ lúc chúng ta chào đời cho đến khi chúng ta chết.

Trong giai đoạn thời gian đó, dù là năm mươi năm, chín mươi năm hoặc một trăm năm, chúng ta phải vượt qua đủ mọi thứ phiền não và khó khăn. Chúng ta sở hữu mọi vấn đề về kinh tế, xã hội, tôn giáo; mọi vấn đề về mối quan hệ cá nhân; mọi vấn đề của sự đáp ứng cá nhân, muốn tìm đến nguồn cội của họ ở nơi này hoặc nơi nào khác; và chúng ta sở hữu vô số kẻ những vết thương tâm lý, sợ hãi, khoái lạc, và cảm giác. Có một nỗi sợ hãi lớn lao trong tất cả mọi con người, sự căng thẳng lớn lao, bất ổn, và sự chạy đuổi theo khoái lạc, và tất cả mọi con người trên quả đất tuyệt đẹp này phải chịu đựng nỗi đau to lớn và cô độc. Chúng ta sẽ cùng nhau trao đổi về tất cả điều này. Và về vị trí tôn giáo trong đời sống hiện đại này, chúng ta cũng sẽ cùng chia sẻ về vấn đề của cái chết; và tâm trí tôn giáo là gì và thiên là gì; Có gì siêu vượt trên tư tưởng và có gì thiêng liêng trong cuộc đời này, hoặc có gì quan trọng để chúng ta hướng đến cuộc đời vật chất này không?

Vì thế, như chúng ta đã đề cập qua, đây không phải là một buổi diễn thuyết. Đây là cuộc đối thoại giữa bạn và người nói. Một cuộc đàm thoại không ngụ ý cải đạo, hoặc tuyên truyền vì như thế thì thật kinh khủng quá, hoặc giới thiệu những học thuyết mới, khái niệm và những chuyện vô nghĩa kỳ cục. Chúng ta sẽ, nếu bạn tử tế, ân cần, chúng ta sẽ cùng nhau trao đổi như hai người bạn. Mặc dù chúng ta không biết nhau, chúng ta sẽ trao đổi, bàn thảo, có một cuộc đàm luận vẫn là quan trọng hơn là đến để nghe một bài diễn thuyết hoặc là được dạy phải nên làm gì, phải tin điều gì, phải có đức tin như thế nào, vân vân và vân vân. Ngược lại, chúng ta sẽ quan sát một cách thân nhiên, không nhắm vào ai, không trụ vào một vấn đề đặc thù nào hoặc trên một lý thuyết nào, nhân loại đã làm gì với thế giới này và chúng ta đã làm gì với nhau. Chúng ta sẽ cùng du hành trên một chuyến hành trình thật dài và phức tạp, bởi đó là trách nhiệm của bạn, cũng như của người diễn giả. Chúng ta hãy cùng nhau đi, hãy cùng nhau truy cứu, hãy cùng quán sát thế giới mà chúng ta đã tạo ra.

Xã hội mà chúng ta đang sống được thiết lập bởi con người. Mỗi một chúng ta đã cống hiến nó. Và nếu bạn sẵn lòng, và rõ ràng là bạn sẽ nhất định sẵn lòng bởi vì sự hiện diện của bạn ở đây và tôi cũng hiện diện ở nơi này. Chúng ta sẽ cùng nhau đi trên chuyến hành trình phức tạp này. Sự sống vô cùng phức tạp. Chúng ta thích xem xét sự phức tạp và trở nên phức tạp hơn. Chúng ta không bao giờ xem xét những gì đơn giản với bộ não của chúng ta, với trái tim của chúng ta, với toàn bộ bản thể của chúng ta. Cho nên vì thế, chúng ta hãy cùng nhau du hành. Người diễn giả đang nói lên thành lời những gì đang diễn tiến, một cách khách quan, mạch lạc và hoàn toàn bình thân.

Chúng ta đã sống trên quả địa cầu này hàng triệu năm. Và trong các giai đoạn thời gian dài đằng đằng này, nhân loại phải chịu đựng bao nỗi cô độc, tuyệt vọng, bất ổn, rối loạn, bao sự lựa chọn và do đó có lắm điều phức tạp; và có những cuộc chiến tranh không chỉ trên thân thể vật lý nhưng kể cả những cuộc chiến tranh tâm lý. Nhân loại đã tự hỏi là có thể có được hoà bình trên quả đất này hay không. Nhưng rõ ràng là điều này khó thể. Có khoảng chừng bốn mươi cuộc chiến tranh đang diễn ra ở thời hiện tại, lý tưởng, học thuyết, kinh tế, xã hội. Trong các thời kỳ mang tính cách lịch sử, có lẽ khoảng chừng năm ngàn năm hoặc sáu ngàn năm trước, có những cuộc chiến tranh thực tiễn đã xảy ra mỗi năm. Hiện tại, chúng ta cũng đang dự bị cho những cuộc chiến tranh. Có hai hệ tư tưởng, cộng sản và cái gọi là dân chủ đang cấu xé lẫn nhau về loại công cụ nào mà chúng ta nên sử dụng, về sự giới hạn quân sự, vân vân và vân vân. Chiến tranh xem ra là định mệnh chung của nhân loại. Tôi quan sát khắp cả thế giới này, vũ khí chông chát từ tiểu quốc, hoặc bộ lạc cho đến xã hội phú cường kỳ cựu như của bạn. Làm sao chúng ta có thể có được bình an trên trái đất này? Tất cả có thể hay không?

Nghe nói rằng không có bình an trên trái đất, chỉ trên Thiên Đàng. Điều này được lặp đi lặp lại bằng nhiều phương tiện khác nhau, kể cả Đông phương lẫn Tây phương. Người Công giáo giết hại nhiều hơn bất kỳ ai trên quả địa cầu này. Chúng ta đang nhận xét về những sự thật này, không bênh vực một ai. Và sau đó là sự dị biệt tôn giáo: Với Phật Giáo thì không có thánh thần; Còn với Ấn Độ Giáo thì có ai đó đã tính toán là có khoảng chừng ba trăm ngàn bậc thánh. Xem ra rất là nhộn nhịp. Bạn có thể chọn bất cứ vị thần nào mà bạn thích. Với Công giáo và Hồi giáo thì chỉ có một Thượng Đế dựa trên hai bộ kinh, Thánh Kinh và Kinh Koran. Cho nên, tôn giáo đã phân chia con người, cũng như chủ nghĩa quốc gia, vốn là một hình thức tuyên dương chủ nghĩa bộ lạc, và đã phân chia con người thành chủ nghĩa dân tộc, yêu nước, nhục khí tôn giáo. Tôi thắc mắc là bạn có bao giờ xem lại từ “hồi sinh” hay không? Bạn chỉ có thể hồi sinh một cái gì đã chết hoặc đang chết. Bạn không thể hồi sinh một thực thể.

Con người luôn trong sự xung đột, như tất cả mọi người trên thế gian này đều phải trải qua đủ loại đau khổ, đủ loại muộn phiền, đốn đau, tuyệt vọng và cô độc; và chúng ta mong được trốn chạy tất cả. Vì vậy, chúng ta hãy cùng nhau quan sát hiện tượng phi thường này: Làm sao con người, sau hàng nghìn năm, vẫn ác độc, dã man, tàn bạo, luôn lo âu căng thẳng và đầy hận thù. Và bạo hành đang gia tăng trên thế giới này. Như thế, ta hãy tự hỏi rằng, làm sao có được bình an trên trái đất này? Bởi vì nếu thiếu sự bình an ở nội tâm, trước tiên ở phần tâm lý, thì trí não không thể khai hoa, con người không thể hoàn toàn sống một cuộc đời thánh thiện được.

Nếu vậy, tại sao chúng ta sau một cuộc tiến hoá dài đằng đằng – Vào giai đoạn mà chúng ta đã tích lũy kinh nghiệm vô bờ bến, kiến thức, và những thông tin vĩ đại – Tại sao chúng ta, như những con người vẫn hằng xung đột? Đó là một câu hỏi thật sự. Bởi vì khi không có sự xung đột thì tự nhiên là sẽ có sự bình an. Và con người bao gồm cả phụ nữ, xin làm ơn; Khi tôi dùng từ “con người” tôi không cách ly giới phụ nữ nên đừng vội khích động về điều này. Và nếu có người nào chỉ ra, thì xin làm ơn đừng nổi giận, khó chịu với điều mà chúng ta đang cùng nhau thăm xét. Trách nhiệm của bạn là phải truy cứu, không chỉ đơn thuần trên phương diện tinh thần, ngôn ngữ, nhưng với trái tim của bạn, với trí não của bạn, với tất cả bản thể của bạn, và hãy tìm hiểu tại sao chúng ta lại phải như chúng ta bây giờ.

Chúng ta đã thử nhiều tôn giáo khác nhau, nhiều hệ thống kinh tế và xã hội khác nhau, và tuy vậy chúng ta vẫn sống trong sự xung đột. Sự xung đột này có thể hoàn toàn chấm dứt trong mỗi một chúng ta, không nửa vời, không thỉnh thoảng hay chãng? Đây là một câu hỏi nghiêm trang. Nó đòi hỏi một câu trả lời nghiêm trang. Không cho rằng có thể hoặc khó có thể, nhưng hãy truy cứu thật sâu tại sao con người, bao gồm cả bạn, và có lẽ cả người diễn giả, mãi sống trong sự

xung đột, với mọi vấn đề và mọi phân chia là tại sao chúng ta lại phân chia thế giới thành những quốc gia, những nhóm tôn giáo, những hành vi xã hội vân vân và vân vân? Chúng ta có thể nghiêm trang trong buổi trưa này, để truy cứu là có thể nào chấm dứt mọi sự xung đột? Trước tiên là ở tính cách tâm lý, nội tâm, bởi vì nếu có một phẩm chất tự do ở nội tâm thì chúng ta sẽ tạo ra một xã hội phi xung đột. Cho nên, đây là trách nhiệm của những con người như chúng ta, vốn được xem là những cá nhân, nghiêm chỉnh đặt hết trí não, năng lượng của chúng ta, sự đam mê của chúng ta để chúng ta tự khám phá, không tùy thuộc vào bất kỳ một triết gia nào, hoặc một tâm lý gia nào, nhưng chúng ta hãy tự tìm hiểu là sự xung đột giữa con người có thể nào chấm dứt hay không.

Xung đột là gì? Tại sao chúng ta phải sống trong sự xung đột? Tại sao chúng ta phiền não? Hãy làm ơn truy cứu với diễn giả ở các vấn đề này. Có vấn đề gì hay không? Ý nghĩa nguyên thủy của thuật ngữ đó là “Một cái gì ném ngay vào bạn”, một sự thử thách, một vấn đề mà bạn phải giải đáp.

Khi bạn là một đứa trẻ, bạn được gửi đến học đường; Ở đó, bạn có vấn đề viết sách, toán học, lịch sử, khoa học, hóa học vân vân và vân vân. Từ thuở ấu thơ bạn đã được huấn luyện để sở hữu vô số vấn đề. Xin hãy làm ơn kiên nhẫn. Hãy xem xét nó một cách thận trọng. Trí não của bạn được ước định, huấn luyện, giáo dục để sở hữu phiền não. Hãy tự mình quan sát nó, và làm ơn đừng chỉ đơn giản lắng nghe người nói. Chúng ta đang cùng nhau thẩm xét, nhìn vào mọi vấn đề mà chúng ta đang có. Vì vậy, từ thuở ấu thơ, chúng ta đã được huấn luyện, giáo dục, điều kiện hóa để sở hữu mọi thứ; và khi một phiền não mới phát sanh, chắc hẳn là như vậy, bộ não của chúng ta, đầy ngập mọi vấn đề, nỗ lực giải quyết một vấn đề khác, và qua cách đó, gia tăng chúng. Đó là hiện tượng đang xảy ra trong thế giới này. Những nhà chính khách cùng khắp thế giới đang gia tăng vấn đề sau mỗi vấn đề. Và họ không thể tìm ra câu trả lời.

Có thể sở hữu một bộ óc tự do để bạn có thể giải quyết mọi phiền não hay không? Không phải là một bộ não đầy nghẹt vấn đề. Có thể hay không? Nếu bạn cho là khó thể hoặc có thể, bạn đã ngừng thẩm xét. Điều quan trọng trong sự truy cứu này là ta chắc chắn sở hữu một nỗi hoài nghi lớn lao, chủ nghĩa hoài nghi, không bao giờ chấp nhận bất cứ giá trị bề ngoài hoặc dựa trên khoái cảm của bạn hoặc sự hài lòng của bạn. Cuộc đời đã quá nghiêm trọng rồi.

Cho nên, chúng ta hãy truy cứu không chỉ trên bản chất của sự xung đột và phiền não, nhưng có lẽ vào một vấn đề quan trọng hơn; Hãy đi cùng khắp thế giới, bất kỳ nơi nào bạn sẽ đến, mỗi một con người trên quả địa cầu này, dù là họ đang sống ở đâu, đều phải thông qua đủ mọi đau khổ. Hàng triệu triệu người đã rung lệ và thỉnh thoảng cười vang. Mỗi một con người trên trái đất đều phải chịu đựng nỗi cô đơn cùng tột, tuyệt vọng, căng thẳng, rối loạn, bất ổn, cũng như bạn, một con người, dù là da trắng, da đen, da tím hoặc bất kỳ da màu gì mà bạn thích. Trên phương diện tâm lý đây là một thực tế, một sự thực, không phát minh bởi người diễn giả. Điều này có thể quan sát được. Bạn có thể thấy được trên mỗi khuôn mặt trên trái đất này. Và trên phương diện tâm lý, bạn là một phần của nhân loại. Có lẽ bạn cao, thấp, trắng hoặc đen, nhưng ở tính chất tâm lý, bạn là nhân loại. Làm ơn hãy thấu hiểu điều này, không trên phương diện tâm lý hoặc phương diện tư tưởng hoặc như là một giả thuyết, nhưng mà là một sự thực, một thực tại nóng bỏng, rằng trên phương diện tâm lý bạn là một phần của nhân loại. Do đó, trên tính chất tâm lý, bạn không là những cá nhân. Mặc dù tôn giáo, ngoại trừ Ấn Giáo và Phật Giáo ra, đã hoan nghênh, khuyến khích ý nghĩa phát triển cá nhân, cứu rỗi tâm thức cá nhân và tất cả mọi thương vụ đó, trong thực tế, tâm thức của bạn không thuộc về bạn. Nó là một phần của nhân loại bởi vì tất cả chúng ta đều phải cùng nhau trải qua hàng triệu năm, cùng sự xung đột vô tận đó. Khi bạn nhận thức điều này, không trên phương diện cảm xúc, không trên khái niệm tinh thần nhưng trên một điều gì thực tế, chân chánh, thật sự, thì bạn sẽ không giết hại một người nào khác; Bạn sẽ không bao giờ giết hại

một ai, dù qua ngôn ngữ hoặc tinh thần, tư tưởng hoặc thể xác, bởi vì bạn đang hủy hoại chính mình. Nhưng cá nhân tính đang được khuyến khích khắp nơi trên thế giới. Mỗi một người đều đang vật lộn với chính họ, sự thành đạt của họ, sự đáp ứng của họ, sự thành tựu của họ, chạy đua theo mọi ham muốn của họ và họ đang tàn phá thế giới này. Xin hãy thấu hiểu vấn đề này thật kỹ. Chúng ta không nói rằng mỗi cá nhân là quan trọng; Ngược lại, nếu bạn lưu tâm với sự bình an toàn cầu, không chỉ ở sự bình an nhỏ nhoi ở những quốc gia sâu sau, hậu trường nếu bạn thật sự lưu tâm, như đa số người nghiêm chỉnh chắc chắn phải quan tâm, rằng bạn là một phần nhân loại. Đó là một trách nhiệm to lớn.

Chúng ta chắc chắn phải quay ngược lại và tự chúng ta hãy tìm hiểu tại sao con người đã giảm thiểu thế giới này thành như bây giờ. Nguyên nhân của tất cả điều này là gì? Tại sao chúng ta đã khiến tất cả hóa ra lộn xộn mỗi khi ta chạm đến chúng? Tại sao có sự xung đột trong mỗi quan hệ cá nhân của chúng ta? Tại sao có sự xung đột giữa vị thần của bạn và vị thần của người khác? Như vậy, chúng ta phải cùng nhau truy cứu là có thể nào chấm dứt được sự xung đột. Nếu không thì chúng ta sẽ không bao giờ có được hoà bình trên thế giới này.

Trước Công giáo rất lâu, con người đề cập đến bình an trên trái đất. Trước Công giáo, họ tôn thờ cây cối, đá cuội, loài vật, sấm sét, mặt trời; chưa bao giờ có ý tưởng về thánh thần bởi vì họ xem trái đất như là một bậc từ mẫu cần được thờ phụng, được bảo tồn, dư vật, không hủy diệt như chúng ta đang làm hiện nay.

Chúng ta hãy cùng nhau truy cứu tất cả vấn đề này, xin hãy làm ơn. Ý của tôi là hãy cùng nhau, không phải tôi truy cứu và bạn ngẫu nhiên lắng nghe, đồng ý hoặc không đồng ý. Buổi trưa hôm nay, chúng ta có thể gạt qua một bên toàn bộ ý tưởng đồng ý hoặc không đồng ý hay không? Bạn sẵn lòng làm như vậy hay không để tất cả chúng ta có thể cùng nhau quan sát sự việc như chúng đang là không phải là như ý bạn muốn chúng phải là, không phải ý tưởng của bạn hoặc khái niệm của sự vật đang là, nhưng hãy chỉ trực diện nó? Hãy xem xét nó trong vô ngôn, nếu điều đó có thể. Điều đó thật là quá đổi khó khăn.

Trước tiên, đây là thế giới thực tại mà chúng ta đang sống. Bạn không thể trốn tránh nó qua các đạo viện, qua những kinh nghiệm tâm linh và ta nhất định phải hoài nghi tất cả mọi kinh nghiệm của ta. Con người đã làm tất cả mọi thứ có thể trên trái đất này để trốn chạy thực tại của đời sống hàng ngày với tất cả mọi sự phức tạp của nó. Tại sao chúng ta sở hữu xung đột trong mỗi quan hệ tính dục giữa nam và nữ, phân biệt cảm quan? Trong mỗi quan hệ cá biệt này, con người đang chạy đua hoài bão riêng của họ, tham lam riêng của họ, mọi ham muốn riêng của họ, đáp ứng riêng của họ, và người phụ nữ cũng hành động như thế. Tôi không biết là bạn có tự mình thấy được tất cả mọi vấn đề này hay không. Vì vậy mới có hai tính chất tham vọng, hai bản thể điên cuồng, lôi kéo bởi ham muốn, hai đường thẳng song song không bao giờ gặp nhau ngoại trừ có lẽ tình dục. Làm sao có thể có được mối quan hệ giữa hai con người khi mỗi một người đều đang chạy đua theo mọi ham muốn của họ, mọi hoài bão và tham vọng của họ?

Trong mỗi quan hệ này, bởi vì có sự phân khai này, sẽ không có tình yêu. Từ “tình yêu” bị làm cho hư hỏng, nhỏ bọ lên và bị xuống cấp; Nó trở nên chỉ là cảm xúc, khoái lạc. Tình yêu không phải là khoái lạc. Tình yêu không phải là một cái gì được đặt để thành tư tưởng; Nó không phải là một cái gì dựa trên cảm quan. Cho nên làm sao có thể có một mối quan hệ đúng đắn, chân thực giữa hai con người khi mỗi một người đều xem riêng bản thân họ là quan trọng? Quyền lợi bản thân là khởi đầu của đời trụ, hủy diệt dù là ở một nhà chính khách hoặc trong con người đạo hạnh. Quyền tư lợi thống trị thế giới này và do đó mà có sự xung đột.

Khi có nhị nguyên, chia rẽ, như người Do thái và người Ả Rập, như tín đồ Công Giáo tin ở Đấng Cứu Rỗi và tín đồ Ấn Giáo thì không tin tất cả điều này. Có sự phân chia: Phân chia quốc gia, phân chia tôn giáo, phân chia cá nhân. Nơi nào có sự phân chia thì nơi đó chắc chắn là sẽ có sự xung đột. Đó là định luật. Cho nên, chúng ta sống cuộc đời thường ngày của chúng ta trong bản ngã nhỏ nhoi hạn chế. Bản ngã luôn giới hạn và đó là nguyên nhân xung đột. Và cốt lõi chính của sự vật lộn của chúng ta, đau đớn, căng thẳng xôn xang, vân vân và vân vân.

Ta trở nên ý thức nó, như đa số mọi người chắc chắn phải ý thức một cách tự nhiên, không bởi bạn được dạy dỗ hoặc bởi vì bạn đọc một vài cuốn sách triết lý hoặc tâm lý, nhưng bởi vì đây là một sự thực hiển nhiên. Mỗi chúng ta đều quan tâm đến chính mình. Họ sống trong một thế giới tư hữu với chính mình. Và do đó mà có sự phân chia giữa bạn và người khác, giữa bạn và tôn giáo của bạn. Và do đó có sự phân chia giữa bạn và thánh thần của bạn, giữa bạn các hệ tư tưởng của bạn. Cho nên có thể hiểu được không, qua phương diện tinh thần nhưng rất thâm sâu rằng bạn là một phần của nhân loại, bởi vì bạn là nhân loại.

Ý thức của bạn không thuộc về bạn. Ý thức bạn được cấu tạo bởi nội dung của nó. Nếu thiếu nội dung thì sẽ không có ý thức. Ý thức bạn tương tự như một phần nhân loại được cấu tạo bởi đức tin, nỗi sợ hãi, thánh thần và hoài bão cá nhân. Toàn bộ ý thức của bạn được chế tác bởi tất cả điều này, được sáng tạo qua tư tưởng.

Tôi hy vọng rằng chúng ta sẽ cùng nhau đồng hành, và chúng ta cùng nhau bước chung một lộ trình không phải bởi vì bạn đang lắng nghe một chuỗi khái niệm. Chúng ta không theo đuổi khái niệm hoặc lý tưởng, nhưng đang đối mặt với sự thực, bởi vì trong sự kiện thật đó và vượt trên sự thật là Chân lý. Và khi có Chân lý thì nó là một điều nguy hiểm nhất. Chân lý rất nguy hiểm bởi vì nó mang đến một cuộc cách mạng trong chính mình.

Đặt câu hỏi là một điều tốt. Nhưng với ai bạn đang đặt câu hỏi đó? Có phải bạn đặt câu hỏi với người diễn giả? Có nghĩa là bạn đang chờ đợi câu trả lời từ người diễn giả. Nếu vậy thì bạn đang dựa trên người diễn giả. Sau đó thì bạn thiết lập các đại sự. Bạn đã đi vào câu hỏi là tại sao chúng ta đặt câu hỏi hay không?

Không phải là bạn không nên hỏi, nhưng chúng ta đang truy cứu. Giả dụ như bạn hỏi người nói một câu hỏi và ông ta trả lời cho bạn: Một là bạn chấp nhận hai là bạn không. Nếu nó đem lại sự hài lòng cho bạn tùy thuộc theo ước định của bạn hoặc gia cảnh của bạn, thì bạn trả lời, “Đúng rồi, tôi hoàn toàn đồng ý với bạn.” Hoặc nếu bạn không đồng ý, bạn nói, “Thật là phi lý.” Nhưng nếu bạn bắt đầu truy cứu vào chính câu hỏi đó, thì câu trả lời có riêng rẽ với câu hỏi hay không? Hoặc câu trả lời nằm trong chính câu hỏi đó. Hương thơm của đóa hoa là đóa hoa. Chính hoa là yếu tính của hương thơm đó. Nhưng chúng ta lệ thuộc trên sự giúp đỡ trên người khác quá nhiều, trên sự khuyến khích để giải quyết mọi vấn đề của chúng ta; Do đó, phát xuất từ sự rối loạn đó chúng ta tạo nên uy quyền, các đạo sư, những linh mục. Vì vậy, hãy làm ơn. Bạn đặt câu hỏi thì rất hay. Tôi không biết là bạn đã đi vào vấn đề hay chưa. Bạn biết rằng chúng ta đã mất đi nghệ thuật thăm xét, bàn thảo; không bênh vực ai nhưng trực diện tất cả mọi vấn đề. Nó cực kỳ phức tạp, có lẽ không phải là một cơ hội để đi vào nó.

Bạn cũng nên truy cứu tại sao từ tuổi ấu thơ chúng ta đã bị tổn thương tâm lý. Đa số chúng ta, tâm lý bị tổn thương, và từ vết thương đó, dù ta có ý thức hay là không, vô số phiền não của chúng ta phát sinh. Vết thương đối với một đứa trẻ là nhăn nhó, nói một câu gì đó thật ác độc, tàn ác, và bạo hành. Khi bạn nói, “Tôi bị tổn thương.” Ai là người bị tổn thương? Có phải hình ảnh mà bạn đã xây dựng trên chính mình đang bị tổn thương trên phần tâm lý? Hãy làm ơn, người nói không đọc các tác phẩm tâm lý hoặc triết lý hoặc tôn giáo, ông ta chỉ đang thăm xét với bạn.

Tâm lý là “tôi” và tôi là hình ảnh mà tôi đang xây dựng trên chính mình. Không có tâm linh gì về nó cả. Đó là một từ tâm linh xấu xí. Cho nên, hình ảnh đã bị tổn thương và bạn chuyên chở hình ảnh này xuyên suốt cuộc đời của chúng ta. Nếu hình ảnh không dễ chịu lắm, chúng ta tạo nên một hình ảnh khác dễ chịu hơn, khuyến khích nó; Nó xứng đáng, quan trọng, mang đến ý nghĩa tinh thần vào cuộc đời của chúng ta .

Có thể nào sống trên quả địa cầu này mà không sở hữu một hình ảnh, về bất kỳ ai, bao gồm cả thánh thần, nếu có một thực thể không hình ảnh như thế về vợ bạn, và con cái của bạn, và chồng của bạn, vân vân và vân vân? Không sở hữu một hình ảnh nào? Nếu vậy thì không bao giờ có thể bị tổn thương được.

Và cũng như thế, thời gian chúng ta giới hạn, chúng ta nên truy cứu một cách cẩn thận là có thể nào giải thoát được nỗi sợ hãi. Đây là một câu hỏi quan trọng cần được hỏi, Không phải là tôi đang hỏi bạn, nhưng bạn đang tự hỏi chính mình; Có thể nào sống trong một xã hội với tất cả mọi sự bạo hành đó, với tất cả mọi sự tàn ác đang trên đà gia tăng, để có thể ly thoát sợ hãi hay không? Điều này hoàn toàn khác với sự phân tích. Chỉ quan sát mà không bóp méo: Hãy quan sát sân đường này, thí dụ, có bao nhiêu bậc thang. Hãy quan sát áo đầm của người ngồi cạnh bạn, nhân diện, cách họ nói chuyện ra sao; Chỉ quan sát, không xét đoán, không phân tích, không kết án, không thành kiến, nhưng chỉ quan sát. Hãy quan sát một thân cây. Hãy quan sát vầng nguyệt và dòng nước chảy nhanh. Khi bạn đang quan sát thì hãy hỏi chính mình, nó mang vẻ đẹp gì?

Họ nói rất nhiều về vẻ đẹp trong các tờ báo: Bạn nhất định phải đẹp như thế nào, khuôn mặt của bạn, tóc của bạn, da của bạn, vân vân và vân vân. Vậy đẹp là gì? Vẻ đẹp nằm trong tranh, trong hội họa, trong kiến trúc hiện đại quái dị? Có vẻ đẹp trong một vần thơ hay không? Có phải vẻ đẹp chỉ đơn thuần trên nhân diện sinh thể và thân xác? Bạn có từng đặt câu hỏi như vậy hay không? Nếu bạn là nghệ nhân hoặc là một thi sĩ, hoặc là một văn sĩ, có lẽ bạn mô tả một cái gì cực kỳ mỹ lệ, sơn phết một cái gì thật dễ thương, sáng tác một vần thơ thật sự về chính bản thể của bạn. Nếu thế thì đẹp là gì? Bạn có bao giờ chú ý khi bạn cho một đồ chơi rất tốt, một đồ chơi rất phức tạp cho một đứa trẻ đang phá phách, đang la hét, và nó hoàn toàn thu hút vào đồ chơi đó, và nó không còn phá phách nữa? Bị thu hút trong một vần thơ, trên một khuôn mặt, trên một bức họa là thu hút bởi nét đẹp đó? Khi bạn nhìn ngọn hoang sơn vĩ đại mỹ miều, tuyết phủ vĩnh viễn trên đỉnh núi, đường nét đối nghịch với bầu trời xanh, trong một khoảnh khắc sự vô hạn của núi đó xóa tan đi bản ngã, cái “tôi” với tất cả mọi phiền não của tôi, tất cả mọi sự căng thẳng của tôi. Trong nét oai nghi của những tảng đá lớn và những thung lũng dễ thương, và những dòng sông, trong khoảnh khắc đó, trong một sát na đó, bản ngã không là. Vì vậy, núi cao xóa tan bản ngã, như đồ chơi đã khiến đứa trẻ yên lặng. Ngọn hoang sơn đó, dòng sông đó, chiều sâu của những thung lũng xanh, xóa tan đi trong một giây phút tất cả mọi vấn đề của bạn, tất cả mọi chuyện hư ảo phù hoa và mọi mối lo âu của bạn. Rồi thì bạn thốt lên, “Thật là tuyệt đẹp làm sao!” Đúng thế, vẻ đẹp đó là nơi bản ngã không tồn tại.

Đừng ngủ, hãy làm ơn. Có lẽ bạn có được một bữa ăn trưa rất ngon lành. Tôi hy vọng bạn có được bữa ăn trưa đó, nhưng đây không phải là nơi để ngủ. Đây là vấn đề của bạn, cuộc đời của bạn, không phải cuộc đời của người nói; Đây là cuộc đời của bạn, mọi sự hư ảo phù hoa của bạn, bao nỗi muộn phiền của bạn mà chúng ta đang đề cập đến. Vì vậy, hãy gắng sức tỉnh táo khoảng chừng hai mươi hoặc ba mươi phút nữa, nếu bạn có hứng thú.

Vì thế, vẻ đẹp là khi bản ngã không là. Và điều đó đòi hỏi sự đại định thâm sâu, sự truy cứu thâm sâu, một kỷ luật gắt gao. Từ “Kỷ luật” còn sót lại là người đệ tử đang học hỏi từ minh sư. Tiến trình học hỏi không phải là tiến trình kỷ luật qua sự tuân thủ, bắt chước, điều chỉnh, nhưng học

hỏi. Học hỏi mang đến kỷ luật gặt gao của riêng nó, và ý thức nội tâm của kỷ luật khổ hạnh là cần thiết. Cho nên, chúng ta hãy nên cùng nhau truy cứu sợ hãi là gì.

Và bây giờ chúng ta nhất định đồng truy cứu vào cái gì là sợ hãi. Sợ hãi là gì? Nhân loại đã chịu đựng nỗi sợ hãi này; Có lẽ bạn sở hữu nỗi sợ hãi riêng của bạn: sợ chết, sợ thánh thần, sợ ma quỷ, sợ vợ bạn, sợ chồng bạn, sợ các chính trị gia. Ai biết được có bao nhiêu nỗi sợ hãi mà nhân loại sở hữu. Không phải đơn thuần kinh nghiệm nỗi sợ hãi qua vô số hình tướng của nó, nhưng thực tế, mỗi một chúng ta chấp nhận sợ hãi như là một cách sống bạo động trên ti vi, bạo động trên đời sống thường ngày của chúng ta và sự bạo động tối hậu nhất là sự giết hại có tổ chức vốn được gọi là chiến tranh?

Sợ hãi có liên hệ gì đến bạo động hay không? Chúng ta đang truy cứu vào nỗi sợ hãi này, thực tế của sự thực của nỗi sợ hãi, không phải khái niệm của nỗi sợ hãi, bạn hiểu sự khác nhau này hay không? Khái niệm về nỗi sợ hãi khác với hiện thực của nỗi sợ hãi; đúng không? Vậy sợ hãi là gì? Nó đến như thế nào?

Mối quan hệ của sự sợ hãi đối với thời gian, với ý niệm là gì? Ta có lẽ sợ sệt một ngày mai, hoặc những ngày mai; Nỗi sợ chết là nỗi sợ tối hậu nhất hoặc là sợ những gì xảy ra trước đó, trong quá khứ, hoặc sự những gì đang thật sự xảy ra ngay bây giờ. Vì thế chúng ta nhất định phải cùng truy cứu, xin làm ơn, người nói đang lặp đi lặp lại từng chữ một; nói chuyện mình tôi thì chẳng vui vẻ chút nào. Có phải nỗi sợ mang lại bởi thời gian? Có người nào đó đã làm một cái gì trong quá khứ khiến bạn tổn thương, và quá khứ tức là thời gian. Tương lai là thời gian. Hiện tại là thời gian. Cho nên, chúng ta hãy đặt câu hỏi, thời gian là yếu tố chính của nỗi sợ hãi?

Sợ hãi có vô số nhánh, có vô số lá, nhưng thật không hay phải tia những nhánh này; Chúng ta đang tự hỏi, nguồn gốc sợ hãi là gì? Không phải vô số hình thái của sợ hãi, bởi vì sợ hãi là sợ hãi. Bắt nguồn từ nỗi sợ hãi bạn đã phát minh thánh thần, các đấng Cứu Thế. Nếu bạn tuyệt đối không chút sợ hãi trên phương diện tâm lý thì đây là một sự giải tỏa lớn lao, một ý thức vô bờ về sự tự do. Vì thế, chúng ta hãy nên truy cứu một cách nghiêm trang, chặt chẽ, một cách ngập ngừng vào câu hỏi này: Thời gian có phải là một yếu tố? Hiển nhiên, bây giờ tôi có một việc làm tốt. Tôi có thể mất việc vào ngày mai nên tôi dăm sợ hãi. Khi có sợ hãi thì có đổ kỵ, lo âu, hận thù, bạo hành. Vì thế thời gian là yếu tố của sự sợ hãi. Hãy làm ơn lắng nghe cho hết điều này, đừng nói, làm sao tôi kết thúc thời gian? Đó không phải là vấn đề; Đó là một câu hỏi kỹ dị.

Thời gian là một yếu tố và tư tưởng là một yếu tố: Tư duy về những gì xảy ra, có lẽ xảy ra; tư duy. Tư duy có phải là yếu tố trong sự sợ hãi? Tư duy có mang lại nỗi sợ hãi hay không? Như ta thấy, thời gian mang lại nỗi sợ hãi, đúng không? Thời gian: Không chỉ thời gian qua đồng hồ treo tường, nhưng thời gian tâm lý, thời gian nội tâm: “Tôi sẽ như vậy; “Tôi không tốt, nhưng tôi sẽ như vậy; Tôi sẽ loại trừ bạo hành của tôi”, vốn lại là thời gian. Tất cả điều đó ám chỉ thời gian. Chúng ta cần phải truy cứu, thời gian là gì?

Bạn đã dự bị cho tất cả điều này hay chưa? Bạn có muốn đi sâu vào tất cả điều này hay không? Thật sự? Tôi rất ngạc nhiên, bởi vì tất cả các bạn đều được hướng dẫn, được thông tri, bạn đã được dặn phải làm gì qua các bác sĩ tâm lý, qua các linh mục, qua lãnh tụ của bạn; luôn tìm kiếm sự giúp đỡ và tìm những phương cách mới để được giúp đỡ. Vì thế, ta trở thành nô lệ cho kẻ khác. Ta không bao giờ được tự do truy cứu, để tự mình hoàn toàn đứng vững trên mặt tâm lý.

Bây giờ, chúng ta sẽ truy cứu thời gian. Thời gian là gì? Khác với đồng hồ treo tường, khác với mặt trời mọc và mặt trời lặn, nét đẹp của mặt trời mọc, nét đẹp của mặt trời lặn; khác với ánh

sáng và bóng tối, thời gian là gì? Hãy làm ơn, nếu ta thật sự thấu hiểu bản chất thời gian qua nội tâm, bạn sẽ tự mình khám phá ý thức phi thường của phi thời gian.

Thời gian là quá khứ, đúng không? Thời gian là tương lai và thời gian là hiện tại. Toàn bộ chu kỳ là thời gian. Quá khứ là gia cảnh của bạn. Bạn suy nghĩ điều gì. Bạn đã trải qua như thế nào, mọi kinh nghiệm của bạn, sự ước định của bạn, như một tín đồ Công Giáo, một tín đồ Ấn Giáo, một Phật tử, vân vân và vân vân; Ngoài quá khứ, bạn sẽ không có mặt tại đây. Bạn đã được cấy đặt phương trình qua hai ngàn năm, và tín đồ Ấn Giáo thì ba hoặc năm ngàn năm. Như một bộ máy điện toán, họ lặp đi lặp lại, lặp đi lặp lại, và lặp đi lặp lại. Vì thế, quá khứ là hiện tại; Những gì bạn sở hữu bây giờ là kết quả của quá khứ. Và ngày mai, hoặc một ngàn ngày mai là những gì bạn sở hữu ngay trong hiện tại, nên tương lai là ngay bây giờ. Trong ngay bây giờ, tất cả thời gian đang được dung chứa. Điều này cũng là một sự thật, một thực tế, không phải là một học thuyết. Bạn là ai, là kết quả của quá khứ và bạn sẽ là ai trong tương lai, là con người bạn ngay bây giờ. Nếu tôi bạo hành ngay bây giờ thì tương lai tôi sẽ bạo hành. Cho nên, tương lai là ngay bây giờ, trong hiện tại, trừ phi tôi cấp tiến, trên phương diện nền tảng mang đến sự chuyển hoá. Nếu không thì tôi sẽ vẫn là con người như tôi đang bây giờ. Và nếu tôi tiếp tục cuộc cờ là tôi sẽ bạo hành, tôi sẽ đã man vào một ngày tới. Cho nên, tất cả thời gian đều dung chứa ngay bây giờ và cách sống của chúng ta, tư duy, cảm xúc? Bởi vì chúng ta không mang lại sự chuyển hoá trên phương diện cấp tiến, trên phương diện tâm lý thì chúng ta sẽ chính xác như chúng ta trong quá khứ. Cho nên, có thể nào mang lại sự hoán chuyển trên mặt tâm lý hay không?

Bạn biết là khi bạn đi hướng bắc suốt cả cuộc đời bạn, theo một con đường cá biệt nào đó, hoặc chẳng đi con đường nào cả, chỉ lơ đãng như bao nhiêu người khác, nếu có ai đến và nói với bạn một cách nghiêm trang rằng nếu bạn đi hướng bắc thì sẽ chẳng đưa đến đâu, sẽ không thấy được chân trời. Bạn nghe một cách nghiêm chỉnh, không chỉ nghe bằng tai nhưng nghe thật sâu sắc. Hãy đi hướng tây hoặc hướng nam, bạn được dặn dò, và bạn thưa, “Tôi sẽ đi về hướng đó.” Ngay giây phút đó, bạn rẽ một ngõ khác và đây là sự chuyển hoá. Người diễn giả đang khiến nó thành đơn giản. Nhưng đây là một vấn đề vô cùng phức tạp: Để nhận thức thật sâu thì chúng ta phải du hành theo hướng này hằng bao thế kỷ và chúng ta vẫn không hề thay đổi. Chúng ta vẫn bạo hành, ác độc, vân vân và vân vân. Nếu chúng ta thật sự tri nhận không chỉ trên phương diện tính thần hoặc ngôn ngữ, nhưng thật thâm sâu, thì chúng ta sẽ quay mình theo hướng khác. Trong khoảnh khắc đó, sự chuyển hoá đang nằm trong chính các tế bào não.

Người diễn giả đã bàn thảo các vấn đề này với các bác sĩ thần kinh. Dĩ nhiên, họ không hoàn toàn đồng ý, nhưng họ đồng ý một nửa. Luôn là một cuộc cờ, bạn hiểu điều đó. Chúng ta đối xử đời sống như là một cuộc cờ: Đúng nửa vời, và sai; Bạn có lẽ đúng và bạn có lẽ sai. Nhưng chúng ta chưa bao giờ tự hỏi chính mình. Nghệ thuật sống là gì? Sự sống vốn lớn lao hơn bất kỳ nghệ thuật nào trên thế giới.

Bạn có thể chịu đựng được điều này? Chúng ta sẽ chấm dứt với câu hỏi này. Sau đó thì chúng ta sẽ gặp nhau ngày mai nếu bạn sẵn lòng; Tôi không mời bạn. Tỳ thuộc vào bạn.

Chúng ta cho là thời gian quan trọng bởi vì chúng ta sống qua thời gian, nhưng chúng ta không sống thời gian như một toàn bộ, vốn là hiện tại. Trong hiện tại, tất cả thời gian đều dung chứa: Tương lai và quá khứ. Nếu hôm nay tôi bạo hành, ngày mai tôi sẽ bạo hành. Và tôi có thể chấm dứt bạo hành hoàn toàn ngày hôm nay, không nửa vời hay chẳng? Tôi có thể. Và cũng thế, nỗi sợ có mang lại bởi tư tưởng hay không? Dĩ nhiên rồi. Đừng chấp nhận lời nói của người diễn giả. Hãy xem xét nó. Tôi có thể an toàn ngày hôm nay, nhưng tôi sợ chuyện có lẽ xảy ra vào ngày mai; Có lẽ sẽ có chiến tranh. Có lẽ sẽ có những cuộc tai biến. Cho nên, thời gian và tư tưởng là nguồn gốc của sợ hãi.

Bây giờ, tư duy là gì? Bạn hiểu câu hỏi của tôi chứ? Nếu thời gian và tư duy là nguồn gốc của sợ hãi thì, như chúng ta thực tại thì tư duy là gì? Tại sao chúng ta sống, hoạt động, làm đủ thứ, dựa trên căn bản của tư duy? Những giáo đường huy hoàng của Âu Châu, vẻ đẹp, khuôn mẫu, kiêu kiển trúc được cùng xây dựng dựa trên tư duy. Tất cả mọi tôn giáo và đồ tế nhuyễn, áo choàng của họ, những chiếc áo choàng thời trung cổ, được may nên qua tư duy. Tất cả mọi nghi lễ đều được trù tính, sắp xếp bởi tư duy. Và mối quan hệ của chúng ta với nhau, người đàn ông và người phụ nữ, căn bản dựa trên tư duy. Khi bạn lái một chiếc xe, nó cũng dựa trên tư duy. Sự nhận thức là tư duy. Cho nên, ta phải truy cứu, nếu bạn không quá mệt mỏi chúng ta sẽ chấm dứt sau điều này. Tư duy là gì? Có lẽ có rất ít người đặt câu hỏi này. Người nói thường đặt câu hỏi như vậy trong sáu mươi năm. Tư duy là gì? Nếu bạn có thể tìm đến cội nguồn của nó, khởi đầu của nó, tại sao tư duy đã trở nên quan trọng phi thường như thế trong cuộc đời chúng ta. Có lẽ trong chính sự truy cứu này, sự chuyển hoá xảy ra. Vì thế, chúng ta đặt câu hỏi ý niệm là gì? Tư duy là gì? Đừng chờ câu trả lời từ tôi. Hãy xem xét nó. Hãy quan sát nó.

Tư duy là một từ ngữ; Từ ngữ này quan trọng. Âm thanh của từ ngữ, phẩm chất của từ ngữ; chiều sâu, vẻ mỹ lệ của từ ngữ, đặc biệt là âm thanh. Tôi sẽ không đi vào vấn đề âm thanh và yên lặng. Tư duy là một phần của ký ức, có phải không? Hãy thẩm xét với diễn giả, hãy làm ơn. Đừng ngồi đó thật thoải mái, hoặc không thoải mái: Ký ức của mọi sự việc đã xảy ra, kinh nghiệm, vân vân và vân vân, toàn bộ hậu trường của ký ức. Ký ức nảy sinh qua kiến thức, qua kinh nghiệm, đúng không? Cho nên, kinh nghiệm, kiến thức, ký ức, và sự đáp ứng của tư duy là ý niệm. Toàn bộ tiến trình đang kinh nghiệm, đang tích lũy, đang nắm giữ, trở thành kiến thức của chúng ta. Kinh nghiệm luôn giới hạn, tự nhiên rồi.

Có phải kinh nghiệm khác với người kinh nghiệm? Hãy cho các bộ não với điều này. Hãy khám phá! Nếu không có người kinh nghiệm, thì có sự kinh nghiệm hay không? Dĩ nhiên là không. Cho nên, người tư duy không không tách biệt với mọi ý niệm của họ. Người tư duy là ý niệm. Vì thế, kinh nghiệm bị giới hạn, như bạn có thể quan sát thế giới khoa học hoặc bất kỳ lãnh vực nào. Họ thêm vào nhiều hơn và nhiều hơn mỗi một ngày qua. Kiến thức của họ thông qua kinh nghiệm, thông qua thí nghiệm trên động vật và tất cả mọi sự kinh khủng đang xảy ra. Và kiến thức đó giới hạn bởi vì họ thêm vào nó. Vì vậy, ký ức giới hạn. Và từ ký ức, ý niệm cũng bị giới hạn. Do đó, chắc chắn sẽ mang lại sự xung đột không thể nào tránh được. Họ thiếu uy quyền. Họ không phải là đạo sư, tạ ơn Trời. Nhưng chúng ta có thể cùng nhau quan sát sự thật, rằng ý niệm và thời gian là nguồn gốc của sợ hãi. Thời gian và ý niệm đồng như nhau. Chúng không phải là hai vận hành cá biệt. Hãy thấy được sự thật này, thực tại này, thời gian đó và ý niệm đó, là nguồn gốc của sự sợ hãi. Hãy tự mình quan sát. Đừng lia xa thực tại của nó. Phát xuất từ sự thật của nó, nỗi sợ đó gây ra bởi thời gian và ý niệm. Hãy nắm giữ nó. Hãy duy trì nó. Đừng trốn chạy nó. Nó là như vậy. Rồi thì giống như đang nắm giữ một viên châu báu vô giá trong tay bạn. Bạn thấy được tất cả vẻ diễm lệ của viên châu báu đó. Khi bạn tự mình thấy được thì nỗi sợ hãi ở phương diện tâm lý hoàn toàn chấm dứt. Và khi không còn sự sợ hãi nào thì bạn được tự do. Và khi có sự tự do toàn triệt đó, bạn không sở hữu các vị thánh thần, các nghi lễ, bạn là con người tự do.

Tôi không biết tại sao bạn vỗ tay. Có lẽ bạn vỗ tay cho chính bản thân mình. Bạn không khuyến khích người diễn giả hoặc làm ông ta nản lòng. Ông ta không muốn thứ gì từ bạn. Khi chính bạn trở thành cả hai, bậc thầy và người đệ tử - Người đệ tử đang là một con người đang trên tiến trình học hỏi, học hỏi và học hỏi, không tích lũy kiến thức – thì bạn đã trở thành một con người phi thường.

Buổi Nói Chuyện Công Cộng Lần Thứ Hai
21th Tháng Tư, 1985

Sống Với Cái Chết

Chúng ta có thể tiếp tục chỗ mà chúng ta bỏ dở ngày hôm qua hay không? Chúng ta nói về nỗi sợ hãi và sự chầm dứt sợ hãi. Và chúng ta cũng nói về trách nhiệm của mỗi cá nhân chúng ta đang đối diện với những gì đang xảy ra trong thế giới này, tình trạng hỗn loạn, đáng sợ mà chúng ta đang sống. Chúng ta tất cả đều phải gánh chịu trách nhiệm, mỗi một cá nhân, tập thể, quốc gia, tôn giáo, tất cả chúng ta đã tạo ra thế giới này. Sau hàng triệu triệu năm, chúng ta vẫn dã man, tổn thương nhau, giết hại lẫn nhau, hủy diệt nhau. Chúng ta sở hữu nền tự do để làm chính xác những gì mà chúng ta thích và điều đó đã tạo ra sự tàn phá cho thế giới này. Tự do không phải là muốn làm gì chúng ta thích, nhưng thay vì vậy, tự do khỏi mọi khó nhọc cuộc đời, từ mọi nỗi phiền não của chúng ta, bao nỗi lo âu của chúng ta, từ nỗi sợ hãi của chúng ta, từ các vết thương tâm lý của chúng ta, từ tất cả mọi sự xung đột mà chúng ta phải chịu đựng qua hàng muôn triệu năm.

Và cũng thế, chúng ta đã nói rằng cuộc họp mặt này không phải là buổi diễn thuyết trên bất kỳ chủ đề cá biệt nào, để thông tri, để hướng dẫn. Thay vì vậy, nó là về trách nhiệm của chúng ta, cùng nhau thăm xét và truy cứu vào tất cả mọi vấn đề trong đời sống hàng ngày của chúng ta mà không phải trên những khái niệm lý thuyết có tính chất ước đoán, hoặc triết lý, nhưng để thấu hiểu nỗi đau thường ngày, sự buồn chán, sự cô đơn, sự tuyệt vọng, nỗi chán nản, và sự xung đột vô tận mà con người phải sống.

Sáng hôm nay, chúng ta phải chia sẻ rất nhiều vấn đề. Chúng ta đã nói rõ vào ngày hôm qua là đây không phải là một cuộc họp mặt để người diễn giả kích thích phương diện tinh thần hoặc cảm xúc của bạn, hoặc bất kỳ cách nào khác. Chúng ta lệ thuộc rất nhiều trên sự kích thích; Nó là một hình thức thương mại: Thuốc men, rượu chè, về đủ loại cảm xúc mạnh khác nhau. Và chúng ta không chỉ muốn những cảm xúc mạnh nhưng kể cả sự sôi nổi. Nhưng đây không phải là cuộc hội họp loại đó.

Chúng ta có mặt ở đây để cùng nhau khảo xét cuộc đời của chúng ta, cuộc đời hàng ngày của chúng ta; Đứng thế, để thấu hiểu chính mình, ta thật sự là ai, không dựa trên lý thuyết, không tùy thuộc trên các bậc triết gia hoặc bác sĩ tâm lý. Nếu chúng ta có thể gạt qua một bên tất cả những điều đó và quán sát, trực diện chính chúng ta, thật sự chúng ta là ai, và không cảm thấy thất vọng hoặc tự hào, chúng ta sẽ hiểu được toàn bộ cấu trúc tâm lý của bản thể chúng ta, của sự sống của chúng ta.

Ngày hôm qua chúng ta có nói là một trong những vấn đề mà con người phải vượt qua suốt cả cuộc đời của họ là hình thức của sự sợ hãi. Chúng ta đi vào nó một cách cực kỳ cẩn thận: rằng thời gian và tư duy là nguồn gốc của nỗi sợ hãi. Và khi chúng ta thể nhập vào cái gọi là thời gian và tư duy, thời gian không chỉ là quá khứ, hiện tại và tương lai, nhưng bây giờ và ở đây. Ngay nơi hiện tại, tất cả mọi thời gian đang được dung chứa bởi vì nếu chúng ta là ai thì chúng ta sẽ là con người như vậy vào tương lai trừ phi có một sự chuyển hoá nền tảng, lớn lao trong chính tâm lý của nó, trong chính các tế bào não của chúng ta.

Nếu tôi chỉ ra rằng, bạn và người nói đang cùng nhau đồng hành, một cuộc du hành dài đằng đẵng và phức tạp. Để du hành trên chuyến hành trình đó, ta chắc chắn không dính mắc vào tất cả

mọi hình thức đức tin nào, nếu không thì cuộc hành trình đó khó có thể, hoặc dính mắc với bất kỳ niềm tin nào, hoặc bám víu vào một kết luận, lý tưởng hoặc khái niệm nào. Nó giống như leo lên đỉnh Everest hoặc ngọn núi cao hùng vĩ nào đó của thế giới; ta phải giữ bỏ tất cả mọi thứ sau lưng, không mang gánh nặng của họ trên các đỉnh đồi cheo leo. Vì thế, khi cùng nhau đồng hành, và người nói có ý là hãy cùng nhau đồng hành, không phải ông ta nói và bạn đang đồng ý hoặc không đồng ý nếu chúng ta có thể gạt hai từ này hoàn toàn qua một bên, sau đó thì chúng ta có thể cùng nhau đồng hành. Có một vài người có lẽ muốn đi thật nhanh và có lẽ có người bị bỏ lại sau lưng, nhưng đây là một cuộc đồng hành.

Chúng ta cũng hãy cùng nhau chia sẻ là tại sao con người luôn chạy đuổi theo khoái lạc. Chúng ta chưa bao giờ khảo sát khoái lạc là gì, tại sao chúng ta muốn nhiều kiểu khoái lạc vĩnh cửu: tính dục, cảm quan, tinh thần, khoái lạc của sự chiếm hữu, khoái lạc sở hữu được một kỹ xảo nào đó, khoái lạc ta gạt hái được từ nhiều thông tri, kiến thức, và sự thỏa nguyện tối hậu của cái mà chúng ta gọi là Thượng Đế. Làm ơn xin đừng nhấn nhó hoặc khó chịu hoặc muốn ném cái gì đó đến người nói. Đây là một thế giới bạo hành. Nếu bạn không đồng ý họ sẽ giết bạn. Đây là hiện tượng đang xảy ra. Và ở đây chúng ta không nỗ lực giết hại lẫn nhau. Chúng ta không tuyên truyền hoặc cố gắng thuyết phục bạn điều gì cả.

Nhưng chúng ta sẽ đối diện với sự thật của mọi vấn đề, không sống trong ảo tưởng. Với ảo tưởng thì thật khó mà quán sát. Nếu bạn đang tự lường gạt chính mình và không đối diện thực tại, thì khó có thể trực diện bạn như bạn đang là. Nhưng chúng ta thích ảo tưởng, ảo giác, mọi hình thức dối gạt, bởi vì chúng ta sợ phải trực nhận chính con người chúng ta. Hãy trực nhận chúng ta thật tở tường, chuẩn xác, chính đáng, trong chiếc gương soi của mối quan hệ; Đó là chiếc gương soi duy nhất mà chúng ta sở hữu. Khi bạn quán sát chính mình, bao gồm tóc của bạn, hoặc cạo râu, hoặc bạn đang làm bất cứ điều gì với khuôn mặt bạn, bạn ra sao thì chiếc gương đó phản chiếu chính xác như vậy.

Ở phương diện tâm lý thì với một chiếc gương mà bạn có thể thấy một cách chuẩn xác, chính đáng, con người thực tại của bạn đang là hay không? Như chúng ta đã nói qua, có một chiếc gương như vậy trong mối quan hệ của ta, mặc dù mặt thiết đến đâu, dù là nam hoặc nữ, trong mối quan hệ này bạn thấy bạn là, nếu bạn cho phép chính mình thấy được bạn đang là. Bạn thấy bạn sân hận như thế nào, tính chiếm hữu của bạn như thế nào, vân vân và vân vân.

Con người đã chạy đuổi theo khoái lạc không ngừng nghỉ, trên danh nghĩa Thượng Đế, trên danh nghĩa hoà bình, trên danh nghĩa lý tưởng, và rồi có một loại khoái lạc quyền lực sở hữu quyền lực trên kẻ khác, quyền lực chính trị. Bạn có để ý thấy rằng quyền lực đó là một thứ xấu xa hay không, khi một người khống chế một người khác trong bất kỳ hình thức nào? Quyền lực là một trong những hiện tượng độc ác nhất trong cuộc đời này. Và khoái lạc là mặt bên kia của đồng tiền của sự sợ hãi. Khi ta hiểu điều này thật sâu, thật thâm thúy, thật nghiêm chỉnh thì bản chất sợ hãi mà chúng ta trao đổi vào ngày hôm qua, chúng ta sẽ không bàn thảo về vấn đề này nữa. Nếu thế thì khoái lạc là một khoái cảm; Đang thấy biết một vẻ đẹp tròn vẹn, thấy được mặt trời lặn hoặc ánh nắng buổi sáng, bình minh, những màu sắc huy hoàng rực rỡ, sự phản chiếu của mặt trời trên nước; đó là khoái cảm. Nhưng chúng ta bồi dưỡng ký ức đó như là một sự khoái lạc.

Và cũng vậy, tôi không biết nếu bạn xem xét vấn đề của hoạt động. Hoạt động là gì? Chúng ta tất cả đều hoạt động từ sáng từ chiều, không chỉ trên cơ thể vật lý nhưng trên mặt tâm lý, bộ não huyền não không ngừng, nhảy từ vấn đề này đến vấn đề khác không ngừng nghỉ. Ngày và đêm, trong cơn chiêm bao bộ não không bao giờ yên nghỉ, nó luôn hoạt động không ngừng. Hoạt động là gì, tác ý? Chính từ “tác ý” là nằm trong hiện tại, chưa thành tựu hoặc là “Tôi sẽ làm”. Hoạt động có nghĩa là đang làm ngay bây giờ, chính xác, hoàn toàn, theo phong cách chính thể luận

nếu chúng ta sử dụng từ hoạt động đó trọn vẹn, hoàn toàn, không nửa vời. Khi hoạt động đó dựa trên một vài lý tưởng, thì nó không phải hoạt động, có phải không? Nó tuân thủ theo một khuôn mẫu nào đó mà bạn đã thiết lập và do đó nó là một hoạt động vẫn chưa xong theo ký ức hoặc kết luận nào đó. Nếu bạn hành động tùy thuộc vào lý tưởng nào đó, khuôn mẫu hoặc kết luận nào đó, nó vẫn chưa xong; Nó dung chứa sự mâu thuẫn trong nó. Vì vậy, ta phải truy cứu vào vấn đề cực kỳ phức tạp này của sự hoạt động.

Hoạt động có liên quan đến sự thiếu trật tự hoặc trật tự hay không? Bạn hiểu không? Chúng ta đang sống một cuộc đời thiếu trật tự. Đời sống của ta thiếu hài hoà, rối loạn, mâu thuẫn: Nói một đảng làm một nẻo; Nghĩ một đảng làm một nẻo. Nếu thế thì trật tự và mất trật tự là gì? Có lẽ bạn không tư duy về tất cả các vấn đề này nên chúng ta hãy cùng nhau tư duy về nó, và hãy làm ơn đừng để một mình tôi độc thoại. Vẫn còn quá sớm vào buổi sáng và bạn có nguyên cả một ngày trước mặt bạn. Nếu thế thì chúng ta hãy cùng ý thức về câu hỏi này: Trật tự là gì và thiếu trật tự là gì, và mối quan hệ gì của hoạt động đối với trật tự và sự mất trật tự.

Thiếu trật tự là gì? Hãy nhìn thế giới này nếu bạn có thể; Thế giới này đang hỗn loạn. Nhiều chuyện kinh khủng đang xảy ra. Một vài người chúng ta biết thật sự chuyện gì đang xảy ra trong thế giới khoa học, trong thế giới nghệ thuật chiến tranh, tất cả mọi thứ kinh khủng đang xảy ra trên những quốc gia khác; và nạn đói trên tất cả các quốc gia phú cường và sự nghèo đói khủng khiếp, luôn đe dọa bởi chiến tranh, nhóm chính trị này chống đối với một chính trị khác. Vì vậy mà có sự hỗn loạn vô cùng. Đó là một thuật Chiêm Tinh, không phải là do phát minh hoặc ảo giác. Chúng ta đã gây nên sự hỗn loạn đó bởi vì chính đời sống của chúng ta đã hỗn loạn rồi. Và chúng ta nỗ lực mang lại trật tự thông qua tất cả mọi cải tổ xã hội, vân vân và vân vân. Thiếu sự hiểu biết và mang đến sự chấm dứt hỗn loạn, chúng ta phải nỗ lực mang lại trật tự thông qua tất cả mọi cải cách xã hội, vân vân và vân vân. Thiếu sự hiểu biết và đem đến sự chấm dứt của sự thiếu trật tự, chúng ta nỗ lực tìm kiếm trật tự. Giống như một tâm trí rối loạn đang nỗ lực tìm sự sáng suốt. Một tâm trí rối loạn là một tâm trí rối loạn, nó không bao giờ có thể sáng suốt được. Vì vậy có thể có một sự chấm dứt sự thiếu trật tự này trong cuộc sống của chúng ta, cuộc sống thường nhật của chúng ta hay không? Không phải là sự trật tự trên Thiên Đàng hoặc ở một nơi chốn nào khác, nhưng trong cuộc sống thường nhật của chúng ta có thể trật tự hay không? Có thể có một sự chấm dứt thiếu trật tự này hay không? Khi có sự chấm dứt thiếu trật tự thì tự nhiên sẽ có trật tự. Sự trật tự đó là sự sống, không phải tùy thuộc vào khuôn mẫu hoặc khuôn đúc nào đó.

Vì vậy chúng ta hãy thẩm xét, trực nhận chúng ta và học hỏi về chúng ta. Học hỏi khác với tích lũy kiến thức. Xin làm ơn, nếu bạn vui lòng đặt tâm chú ý vào vấn đề này một chút thì học hỏi là tiến trình vô tận, tiến trình vô giới hạn, trong khi kiến thức thì luôn giới hạn. Và học hỏi không chỉ ngụ ý quán sát bằng nhãn quan, với tính cách quang học, nhưng cũng quán sát mà không có sự bóp méo nào, thấy sự vật chính xác như chúng đang là.

Điều đó đòi hỏi kỷ luật của người đang học hỏi, không phải là kỷ luật khủng khiếp của tính chất chính thống, truyền thống, hoặc tuân thủ giới luật, mệnh lệnh hoặc sai khiến, vân vân và vân vân. Đây là một tiến trình học hỏi. Học hỏi thông qua sự quan sát tỏ tường. Lắng nghe chính xác người khác đang nói gì mà không có bất kỳ sự bóp méo nào. Tiến trình học hỏi không tích lũy bởi vì bạn đang chuyển động. Bạn hiểu tất cả điều này hay không? Vì thế, trong tiến trình học hỏi, sự mất trật tự là trong chúng ta. Trật tự đến rất là tự nhiên, dễ dàng, không mong đợi. Và khi có trật tự thì trật tự là đức hạnh. Không có đức hạnh nào khác ngoại trừ sự trật tự toàn triệt, hoàn toàn đạo đức, không phải bởi sự áp chế hoặc đạo đức bị áp chế.

Chúng ta hãy nên cùng nhau chia sẻ về toàn bộ vấn đề của phiền não. Bạn không phiền chứ? Bởi vì đàn ông, phụ nữ và trẻ con cùng khắp thế giới, dù là họ sống sau Bức Màn Sắt, thật là bất hạnh

cho họ, dù là họ sống tại Á Châu, Âu Châu hoặc là ở đây, mỗi một con người, dù nghèo khó hoặc giàu có, thông minh hoặc chỉ là những người cư sĩ bình thường như chúng ta, phải thông qua mọi hình thức đau khổ. Bạn có bao giờ nhìn thấy mọi người đang khóc than qua hàng muôn thế kỷ hay không? Thông qua hàng nghìn cuộc chiến tranh hay không? Bao nỗi đau khổ vô tận trên thế giới này. Không phải là không có sự khoái lạc, niềm vui, vân vân và vân vân, nhưng trong sự hiểu biết và có lẽ chấm dứt khổ đau, chúng ta sẽ tìm thấy một cái gì vĩ đại khôn cùng.

Do vậy, chúng ta nhất định phải đi vào vấn đề phức tạp của sự đau khổ dù nó có thể chấm dứt hoặc dù là con người phải chịu đựng sự đau khổ này mãi mãi – Đau khổ không chỉ trên thân thể vật lý nhưng kể cả trên phương diện tinh thần. Bên trong, chúng ta đau khổ vô cùng mà có lẽ không thể thốt lên một lời nào về nó, hoặc khóc đến vỡ tim. Trong tất cả mọi sự tiến hoá dài đằng đằng của con người từ khởi thủy cho đến bây giờ, mỗi một con người trên trái đất này phải chịu đau khổ. Đau khổ không chỉ đơn thuần mất mát một người nào mà bạn yêu thích hoặc yêu thương, nhưng cũng sự đau khổ của sự nghèo đói, mù chữ. Nếu bạn đến Ấn Độ hoặc những nơi nào khác trên thế giới, bạn sẽ thấy có người đi bộ hàng dặm đường để được đến trường học, những học trò nhỏ nam và nữ. Chúng sẽ không bao giờ giàu có. Chúng sẽ không bao giờ được ngồi trên xe, có lẽ chúng chưa bao giờ được tắm nước nóng. Chúng chỉ sở hữu một chiếc áo sari hoặc một chiếc áo đầm mà chúng mặc và chỉ có vậy. Và đó là sự đau khổ. Và người lái xe thấy được cảnh này, đau khổ nếu ông ta miễn cảm, ý thức. Và cũng có sự đau khổ về vô minh; Không vô minh về văn học hoặc viết lách, nhưng sự đau khổ của người không tự biết chính mình. Có nhiều loại đau khổ khác nhau.

Chúng ta hãy tự hỏi rằng, đau khổ có thể chấm dứt ở mỗi người hay không? Có sự đau khổ trong chính chúng ta và đau khổ của thế gian. Hàng nghìn cuộc chiến tranh, thương tật, tàn bạo khủng khiếp. Mỗi một quốc gia trên quả địa cầu này đã phạm vô số tội ác. Thật là kinh khủng và chúng ta vẫn kéo dài sự ác độc đó. Sự ác độc mang đến nỗi đau khổ vô cùng tận. Thấy được tất cả điều này không phải từ sách vở, không phải từ người du lịch ngoại quốc để tận hưởng nhưng du lịch như một con người, chỉ quan sát, chỉ ý thức một cách miễn cảm về tất cả điều này. Đau khổ là một điều kinh khủng. Và đau khổ đó có thể chấm dứt hay không?

Hãy àm ơn, hãy tự hỏi chính mình câu hỏi đó. Người nói không kích thích bạn để bạn cảm giác đau khổ. Người nói không chia sẻ với bạn đau khổ là gì; Nó nằm ngay trước mặt chúng ta, ngay bên trong bạn. Không ai cần đề chỉ nó ra nếu bạn mở to đôi mắt của mình, nếu bạn đủ nhạy cảm ý thức được những gì đang xảy ra trên thế giới dã man này. Vì vậy, hãy tự hỏi chính mình câu hỏi này: Đau khổ có thể chấm dứt hay không? Bởi vì giống như hận thù, khi có sự đau khổ thì sẽ không có tình thương. Khi bạn đau khổ, quan tâm chỉ với nỗi đau khổ của riêng mình thì làm sao có thể có tình thương? Vì vậy ta nhất định phải đặt câu hỏi này mặc dù khó khăn biết chừng nào, không phải là để tìm ra câu giải đáp nhưng là để chấm dứt đau khổ.

Đau khổ là gì? Không chỉ đau khổ trên thân thể vật lý, và nỗi đau khổ vô cùng, một người bị tê liệt, thương tật hoặc bệnh hoạn, nhưng kể cả sự đau khổ vì mất mát một người nào: Sự chết. Chúng ta sẽ nói về sự chết ngay bây giờ. Đau khổ có phải là sự tự thương xót chính mình, hay là đó là một trong các yếu tố? Đau khổ mang lại sự cô đơn, cảm thấy cô đơn một cách tuyệt vọng? Không chỉ cô đơn theo từ “cô đơn” có nghĩa là “Tất cả ta”, nhưng cảm thấy biệt lập, trong sự biệt lập mà không có mối quan hệ nào với ai.

Có phải đau khổ đơn thuần là một hiện tượng tinh thần để lý luận hóa, để lý giải? Hoặc là ta có thể sống với nó mà không ham muốn sự dễ chịu? Bạn hiểu không? Sống với đau khổ, không trốn chạy nó, không bào chữa nó, không mơ mộng sự dễ chịu hão huyền hoặc chuyên nhất từ tôn giáo hoặc trốn chạy qua cuộc tình ảo tưởng, nhưng sống với một cái gì mang một ý nghĩa trọng

đại. Đau khổ không chỉ là sự chấn động trên mặt thể xác, khi ta mất chồng, mất con, hoặc vợ, bất kể là gì. Đó là sự chấn động lớn ở mặt sinh học; Ta gần như tê liệt với nó. Bạn biết tất cả điều này phải không?

Ngoài ra, cũng có cảm giác cô đơn đến tuyệt vọng. Chúng ta có thể trực diện đau khổ như nó thật sự bên trong chúng ta, và duy trì nó, nắm giữ, và không cách ly nó hay không? Đau khổ không khác với người đau khổ, người đau khổ muốn cách ly, trốn chạy, làm tất cả mọi thứ. Nhưng hãy trực nhận nó như bạn đang nhìn một đứa trẻ, một đứa trẻ dễ thương đẹp đẽ, ôm ấp nó, không bao giờ trốn chạy nó thì bạn sẽ thấy biết chính mình, nếu bạn thật sự nhìn thật sâu, rằng đó là sự chấm dứt đau khổ. Và khi có sự chấm dứt đau khổ thì có sự đam mê; không phải là sự thèm khát, sự kích thích cảm quan, nhưng đam mê.

Rất ít người sở hữu sự đam mê này, bởi vì chúng ta quá hao mòn với bao nỗi đau khổ của chúng ta, với bao đau đớn của chúng ta, với sự tự thương xót chính chúng ta và với bao phù hoa hư ảo. Chúng ta sở hữu một nguồn năng lượng mãnh liệt để xem xét mọi hiện tượng đang diễn ra trên thế giới này, và sử dụng năng lượng mãnh liệt đó để phát minh vô số máy móc, và những phương cách mới để sát hại lẫn nhau. Để đến được mặt trăng cũng phải cần một năng lượng mãnh liệt và sự chú tâm, kể cả trên mặt tinh thần và thực tại. Chúng ta sở hữu năng lượng mãnh liệt này, nhưng chúng ta đã hao mòn nó qua sự xung đột, qua sự sợ hãi, qua sự huyền ảo vô tận về những chuyện vô ích. Và đam mê cũng sở hữu năng lượng mãnh liệt này. Đam mê đó không được kích thích. Nó không tìm kiếm sự kích thích. Nó có ở đó như ngọn lửa đang hùng hực cháy. Nó chỉ đến khi đau khổ chấm dứt.

Khi bạn chấm dứt đau khổ, nó không mang tính cách cá nhân, bởi vì bạn là một phần của nhân loại, như chúng ta đã đề cập vào trưa hôm qua. Tất cả chúng ta đều đau khổ; Tất cả chúng ta đều phải thông qua sự cô đơn; Mỗi một con người trên trái đất này, dù giàu có hoặc nghèo khổ, dù trí thức hoặc vô minh, đều phải chịu đựng sự lo âu khủng khiếp này, hữu ý hoặc vô tình. Tâm thức của bạn không là của bạn, nó là tâm thức con người. Trong nội dung của tâm thức đó là tất cả mọi đức tin của bạn, bao nhiêu nỗi phiền não của bạn, bao nhiêu nỗi trắc ẩn của bạn, bao nhiêu sự phù hoa hư ảo của bạn, sự cao ngạo của bạn, sự tầm cầu quyền lực, địa vị. Tất cả điều đó là tâm thức của bạn, vốn được chia sẻ bởi tất cả mọi con người. Do đó, nó không phải là tâm thức cá biệt của bạn. Và khi bạn thật sự nhận thức được điều đó, không trên ngôn ngữ hoặc trên phương diện tinh thần hoặc trên lý thuyết hoặc như là một khái niệm, nhưng như là một thực tại, thì bạn sẽ không giết hại lẫn nhau, tổn thương lẫn nhau, nhưng bạn sẽ sở hữu một cái gì hoàn toàn khác, hoàn toàn ở một bình diện khác.

Chúng ta hãy nên cùng nhau thảo luận một vấn đề lớn lao của cái gọi là tình thương. Chúng ta sử dụng từ “tình thương” một cách vô cùng lỏng lẻo. Nó trở nên đơn thuần là cảm quan, dục tính; Tình thương được đồng hóa với khoái lạc. Và để tìm kiếm hương thơm đó, ta chắc chắn phải đi vào vấn đề của cái không là tình thương. Thông qua sự phủ định này, bạn tìm đến sự khẳng định, nhưng không ngược lại. Tôi có rõ ràng hay không? Thông qua sự phủ định của cái không là tình thương, bạn đạt đến sự thật tối hậu, vốn được gọi là tình thương.

Như vậy tình thương không phải là hận thù: Điều đó hiển nhiên. Tình thương không phù hoa hư ảo, ngạo mạn. Tình thương không nắm trong tay quyền lực. Người nắm quyền lực, ham muốn quyền lực thì không thành vấn đề (hoặc có vấn đề) trên một đứa trẻ, trên toàn bộ nhóm người hoặc trên một quốc gia nào đó thì chắc chắn đó không phải là tình thương. Tình thương không phải là sự khoái lạc. Tình thương không phải là sự ham muốn. Tình thương chắc chắn không phải là tư duy. Vì thế, bạn có thể gạt hết qua một bên tất cả điều đó: Sự phù hoa hư ảo của bạn, cảm giác quyền lực dù nó nhỏ nhoi như thế nào, như một con sâu? Và bạn càng sở hữu nhiều

quyền lực thì lại càng xấu xa hơn và do vậy mà thiếu tình thương. Khi bạn tham vọng, năng nổ, khi bạn được nuôi dưỡng lớn lên để được thành đạt, để được nổi danh, để được biết đến, thì tất cả điều đó hoàn toàn trẻ con, qua quan điểm của người nói, thì làm sao có thể sở hữu được tình thương?

Cho nên, tình thương là một cái gì không thể mời mọc hoặc bồi dưỡng. Nó phát xuất tự nhiên, dễ dàng, khi những thứ khác không tồn tại. Và trong tiến trình học hỏi về chính mình ta thấu đạt được điều này: Nơi nào có tình thương thì nơi đó có lòng từ bi; và từ bi sở hữu trí tuệ riêng của nó. Đó là hình thức tốt bậc của thông minh, không phải sự thông minh của tư duy, sự thông minh khôn khéo, giả dối, vân vân và vân vân.

Chỉ khi nào sở hữu được tình thương, lòng từ bi toàn triệt thì sẽ có sự thông minh xuất chúng vốn không mang tính máy móc. Như vậy, chúng ta nên đề cập đến sự chết. Chúng ta nên không? Bạn có hứng thú tìm hiểu chết là gì hay không? Ý nghĩa của từ chết, sự đang chết, tiến trình chậm dứt là gì hay không? Không chỉ là tiến trình chậm dứt nhưng chuyện gì xảy ra sau khi chết? Ta có chuyên chở ký ức về cuộc đời của ta hay không? Toàn bộ thế giới Á Châu đều tin ở sự tái sinh. Đó là nếu tôi chết, tôi sẽ sống một cuộc đời đau khổ, cho nên phải cần làm một điều tốt này hoặc một ít điều tốt kia, và kiếp tới tôi sẽ tốt hơn. Tôi sẽ làm việc thiện nhiều hơn. Nó dựa trên sự ban thưởng và trừng phạt, như tất cả mọi sự kiện khác trong cuộc đời. Và với Công giáo thì có sự phục sinh, vân vân và vân vân.

Do đó, nếu chúng ta có thể gạt qua một bên một chút với tất cả điều đó, thật sự gạt hết qua một bên, không bám víu điều này hoặc điều kia, nếu thế thì chết là gì? Chết có nghĩa gì? Không chỉ trên phương diện sinh học, thân vật lý, nhưng cũng trên phương diện tâm lý: Tất cả mọi ký ức tích lũy, mọi khuynh hướng của ta, mọi kỹ xảo, mọi khí chất, mọi thứ mà ta đã tích tập, dù là của cải, tiền bạc, kiến thức, tình bạn, bất kỳ là gì bạn sẽ; tất cả những gì mà bạn đã tích tập. Và từ thần đến nói, “Xin lỗi, bạn không thể mang bất kỳ cái gì với bạn.”

Như vậy, chết có nghĩa là gì? Chúng ta có thể đi vào vấn đề này không? Hoặc là bạn kinh sợ? Chết là gì? Chúng ta phải truy cứu nó như thế nào? Bạn có hiểu câu hỏi của tôi không? Tôi đang sống. Tôi sống mỗi ngày. Nó là lẽ thói hàng ngày, máy móc, đau khổ, hạnh phúc, phiền não, bạn biết toàn bộ sự kiện đó. Và từ thần đến, qua tai nạn, qua bệnh tật, qua tuổi già, lão suy, lão suy là gì? Chỉ dành cho tuổi già thôi sao? Nó không lão suy khi chúng ta chỉ đang lặp đi lặp lại, lặp đi lặp lại khi chúng ta hành động một cách máy móc, thất niệm? Đó có phải cũng là một hình thức lão suy hay không?

Bởi vì chúng ta sợ chết, chúng ta không bao giờ thấy được tính chất vĩ đại của hiện tượng phi thường này. Một hài nhi chào đời, một con người mới trở thành một thực thể. Đó là một sự kiện phi thường, và hài nhi đó lớn lên và trở thành bất kỳ là gì mà tất cả các bạn đã trở thành, rồi cuối cùng chết đi. Trở thành cũng là một hiện tượng phi thường như thế; Nó phải như thế. Và bạn không thấy được chiều sâu và tính chất vĩ đại của nó nếu bạn sợ hãi.

Nếu thế chết là gì? Tôi muốn tìm hiểu sự chết là gì khi tôi đang sống. Tôi không lão suy. Tôi sở hữu tất cả mọi sự hóm hỉnh về tôi. Tôi đủ khả năng để suy nghĩ rất rõ ràng. Có lẽ thỉnh thoảng tôi sẽ lạc đường nhưng tôi năng động, sáng suốt. Vì vậy, tôi luôn tự hỏi mình. Tôi không hỏi bạn nhưng tôi chỉ đang quán sát; và bạn có tự quán sát về sự chết hay không? Chết chắc chắn có nghĩa là tiến trình chậm dứt tất cả. Tiến trình chậm dứt tất cả mọi mối quan hệ, tiến trình chậm dứt tất cả mọi thứ mà tôi đã tích tập trong cuộc đời này của tôi, tất cả mọi kiến thức, tất cả mọi kinh nghiệm, một cuộc đời đần độn mà tôi đã sống, một cuộc đời vô nghĩa, hoặc đang nỗ lực tìm kiếm trên phương diện tinh thần ý nghĩa cuộc đời. Cuối cùng, từ thần đến và nói rằng, “Đó là

phút cuối.” Nhưng tôi hoảng sợ. Không thể là phút cuối được. Tôi sở hữu quá nhiều. Tôi đã tích tập quá nhiều, không chỉ bàn ghế hoặc hình ảnh. Khi tôi đồng hóa chính mình với bàn ghế hoặc với các hình ảnh hoặc trưng mục ngân hàng, tôi là trưng mục ngân hàng, tôi là hình ảnh, tôi là bàn ghế, đúng không? Có lẽ bạn không thích tất cả điều này, nhưng hãy làm ơn, hãy vui lòng lắng nghe. Cho nên, tôi đã thiết lập nguồn gốc. Tôi thiết lập nhiều điều lớn lao quanh tôi, và từ thân đến và quét sạch đi tất cả. Vì thế tôi tự hỏi mình, có thể sống với cái chết trong tất cả mọi thời hay không? Không phải là phút cuối của chín mươi hoặc một trăm năm. Người nói đã chín mươi tuổi, xin lỗi. Không phải là phút cuối của cuộc đời tôi nhưng với tất cả mọi nguồn năng lượng của tôi, sức sống và với tất cả hiện tượng đang tiếp diễn, tôi có thể sống với sự chết ở mọi thời hay không? Không tự sát. Tôi không có ý như vậy. Điều đó quá ngu xuẩn, nhưng sống với cái chết, có nghĩa là chấm dứt mỗi ngày tất cả mọi thứ mà tôi đã tích tập, một tiến trình chấm dứt.

Tôi không biết là bạn có đi vào vấn đề của sự tiếp nối và tiến trình chấm dứt. Những gì tiếp nối không bao giờ có thể làm mới chính nó, được tái sinh. Nó có thể tự hồi sinh. Từ “hồi sinh” có nghĩa là một cái gì đã rơi rụng, đang chết và bạn đang hồi sinh nó. Có sự hồi sinh tôn giáo mà họ đang la hét về nó. Tôi không biết là bạn có để ý hay không, nhưng các tôn giáo tổ chức và những đạo sư, vân vân và vân vân đều là những tài phú sở hữu chủ của những bất động sản lớn. Có một đền thờ ở miền nam Ấn: Mỗi một ngày họ thu nhập chừng một triệu đô la. Bạn hiểu không? Thượng Đế rất lợi lộc. Đây không phải là sự chua chát mà là một sự thật. Chúng ta đang đổi diện thực tại, và bạn không thể chua chát hoặc khinh bỉ. Nó là như vậy; không tích cực hoặc tiêu cực. Bạn phải xem xét tất cả mọi vấn đề này.

Vì thế, tôi có thể sống với cái chết, vốn có nghĩa là tất cả những gì mà tôi đã thành tựu và tích tập kết thúc? Tiến trình chấm dứt quan trọng hơn sự tiếp nối. Tiến trình chấm dứt có nghĩa là sự khởi đầu của một cái gì mới lạ. Nếu bạn đơn thuần tiếp tục, vẫn cùng là một khuôn mẫu được lặp đi lặp lại trong những cái khuôn khác nhau. Bạn có thể để ý thấy một hiện tượng lạ lùng khác hay không? Chúng ta đã khiến thế giới này hỗn độn vô cùng, và chúng ta tổ chức để dọn dẹp sự hỗn loạn đó, chính trị, tôn giáo, xã hội và kinh tế. Và khi tổ chức đó hoặc thiết lập đó không thành công, chúng ta lại phát minh ra những tổ chức mới, những thiết lập mới và gọi đó là tiến trình. Tôi không biết bạn có thấy được tất cả vấn đề này không. Những gì mà chúng ta đang làm là xây dựng hàng ngàn thiết lập.

Mới ngày hôm kia, chúng tôi có trao đổi ở Liên Hiệp Quốc. Chiến tranh đang xảy ra. Chúng không bao giờ chấm dứt cả, nhưng họ đang tái tổ chức nó. Bạn đang làm chính xác cùng một sự việc như vậy ở quốc gia này. Chúng ta chưa bao giờ dọn dẹp được mớ hỗn loạn đó. Chúng ta dựa trên các tổ chức để dọn dẹp nó hoặc những nhà lãnh đạo mới, các đạo sư mới, các linh mục mới, những đức tin mới, và tất cả mọi thứ rác rưởi đó. Nếu vậy, tôi có thể sống với sự chết hay không? Điều đó có nghĩa là là tự do lớn lao, hoàn toàn, toàn triệt, một sự tự do thánh thiện. Từ trong sự tự do đó là tình thương bao la và từ bi, và trí tuệ đó sẽ không bao giờ kết thúc. Nó là vô hạn.

Và chúng ta cũng nên cùng nhau trao đổi tôn giáo là gì? Chúng ta có thể tiếp tục hay không? Bạn không mệt mỏi lắm phải không? Người diễn giả không đang nỗ lực để thuyết phục bạn điều gì cả. Xin hãy tin tôi: Không gì cả! Ông ta không nỗ lực cưỡng ép bạn, thông qua sự kích thích, thông qua các phương tiện khác. Chúng ta cả hai cùng đang trực diện thế giới này, thế giới tư hữu của bạn và thế giới về bạn. Bạn là thế giới. Thế giới không khác với bạn. Bạn đã tạo tác ra thế giới này và bạn phải có trách nhiệm với nó, hoàn toàn, đầy đủ, dù bạn là một chính khách hoặc một con người bình thường trên đường phố.

Vậy hãy cùng nhau chia sẻ tôn giáo là gì. Con người luôn luôn tìm kiếm một cái gì vượt trên sự đau khổ, lo âu và đau đớn. Có một cái gì thiêng liêng, vĩnh cửu, siêu vượt trên tất cả tư duy hay không? Câu hỏi đã được đặt ra từ thời cổ đại xa xưa nhất. Sự thiêng liêng là gì? Một cái gì phi thời gian, vô nhiễm, vô danh, vô phẩm chất, vô giới hạn, vĩnh cửu? Có một hiện tượng như vậy hay không? Con người đã đặt câu hỏi này hàng nghìn năm và hàng nghìn năm qua. Họ đã thờ phụng mặt trời, trái đất, thiên nhiên, cây cối, chim chóc; Tất cả mọi thứ đang sống trên quả địa cầu này, con người đã thờ phụng từ thời cổ đại. Kinh Vệ Đà và Chí tôn ca không bao giờ nhắc đến Thượng Đế tối thượng, họ nói, vốn không biến hiện.

Bạn có đang đặt câu hỏi như vậy hay không? Bạn có tự hỏi chính mình là có một cái gì thiêng liêng hay không? Có một cái gì không đặt để bởi tư duy như tất cả mọi tổ chức tôn giáo, dù là Công giáo, Ấn giáo, Phật Giáo, hoặc bất kỳ tôn giáo nào? Trong Phật Giáo không có Thượng Đế. Giữa Ấn giáo, như tôi đã chia sẻ qua, có chừng ba trăm vị thánh. Thật là nhộn nhịp khi có vô số bậc thánh như vậy. Bạn có thể vui chơi với tất cả các bậc thánh đó. Và có những vị thánh, theo sách vở, một bậc thánh theo Thánh Kinh, một vị thánh theo kinh Koran. Tôi không biết là bạn có để ý thấy rằng các tôn giáo đều dựa trên tiền bạc, thành công, quyền lực và người đang chạy đuổi theo cái gọi là tâm linh hay không.

Còn có cái là thiên định vốn không được xác định, thực tập? Có đó, nhưng điều đó đòi hỏi sự chú ý mãnh liệt. Sự chú ý đó là ngọn lửa và sự chú ý đó không phải là một cái gì mà bạn có thể đạt đến sau này; Nó là sự chú ý ngay bây giờ với tất cả, mỗi một lời nói, mỗi một cử chỉ, mỗi một tư duy: Hoàn toàn chú ý, không phải nửa vời. Nếu bạn đang lắng nghe một cách nửa vời bây giờ, bạn không hoàn toàn chú ý. Khi bạn chú ý một cách toàn triệt thì đó là vô ngã, vô giới hạn.

Trí não bây giờ đầy đặt thông tin chồng chất, không còn không gian nào trong nó cả, và ta nhất định phải có không gian. Không gian có nghĩa là năng lượng; Khi không có không gian, năng lượng của bạn rất là rất là giới hạn. Trí não bây giờ đang quá nặng trĩu với kiến thức, với học thuyết, với quyền lực, địa vị, mãi mãi trong sự xung đột và chồng chất mãi lên. Nó không còn không gian. Và sự tự do, hoàn toàn tự do là sở hữu không gian vô hạn đó. Trí não sở hữu tiềm năng phi thường, tiềm năng vô hạn, nhưng chúng ta khiến nó vô cùng nhỏ nhoi và tầm thường.

Cho nên, khi có không gian đó và hư không đó, và do đó, nguồn năng lượng vô biên – Năng lượng tức là sự đam mê, tình thương, từ bi và trí tuệ - Rồi thì Chân lý ở đó vốn thánh thiện nhất, thiêng liêng nhất; Cái đó con người đã tìm kiếm từ thời thượng cổ. Chân lý đó không nằm trong bất kỳ đền thờ nào, trong bất kỳ đạo tràng nào, trong bất kỳ giáo đường nào. Và không có con đường đi đến nó ngoại trừ thông qua sự tự biết mình, tiến trình truy cứu, tiến trình nghiên cứu, tiến trình học hỏi. Rồi thì đó là sự vĩnh cửu...

Nhất Như chuyển ngữ
03/07/2013